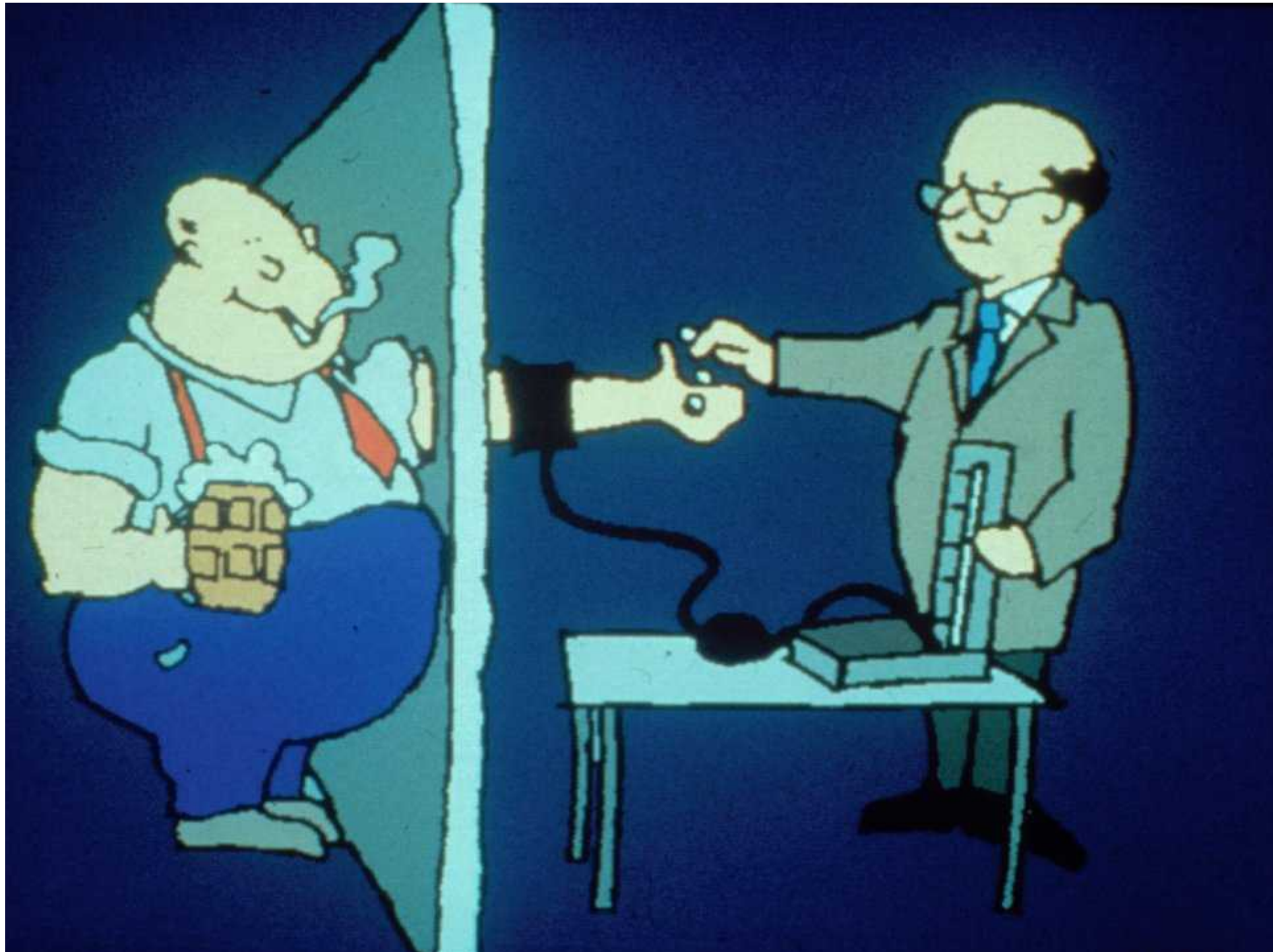

Hipertansiyon Tedavisinde Yeni Klavuzlar, Tedavide Deęişenler, Yeni Sorunlar

Dr.Şükrü ULUSOY
KTÜ Tıp Fakültesi Nefroloji BD

Niçin güncelleme?

- Son iki yıl içindeki klavuzu etkileyebilecek çalışmaların yapılmış olması
  - Hypertension in the Very Elderly Trial (**HYVET**)
  - ONgoing Telmisartan Alone and in combination with Ramipril Global Endpoint Trial (**ONTARGET**)
  - PreterAx and diamicroN-MR Controlled Evaluation (**ADVANCE**)
  - Telmisartan Randomized Assesment study in ACE-Intolerant Subjects with Cardiovascular Disease (**TRANSCEND**)
  - Prevention Regimen For Effectively Avoiding Second Strokes (**PRoFESS**)

ESH 2009

Reappraisal of European guidelines on hypertension management: a European Society of Hypertension Task Force document

Giuseppe Mancia^a, Stéphane Laurent^b, Enrico Agabiti-Rosei^c,
Ettore Ambrosioni^d, Michel Burnier^e, Mark J. Caulfield^f, Renata Cifkova^g,
Denis Clément^h, Antonio Cocaⁱ, Anna Dominiczak^j, Serap Erdine^k,
Robert Fagard^l, Csaba Farsang^m, Guido Grassiⁿ, Hermann Haller^o,
Anthony Heagerty^p, Sverre E. Kjeldsen^q, Wolfgang Kiowski^r, Jean Michel Mallion^s,
Athanasios Manolis^t, Krzysztof Narkiewicz^u, Peter Nilsson^v, Michael H. Olsen^w,
Karl Heinz Rahn^x, Josep Redon^y, José Rodicio^z, Luis Ruilope^{a1},
Roland E. Schmieder^{a2}, Harry A.J. Struijker-Boudier^{a3}, Pieter A. van Zwieten^{a4},
Margus Viigimaa^{a5} and Alberto Zanchetti^{a6}

HYPERTENSION

The 2009 Canadian Hypertension Education Program recommendations for the management of hypertension: Part 1 – blood pressure measurement, diagnosis and assessment of risk

Raj S Padwal MD MSc¹, Brenda R Hemmelgarn MD PhD², Nadia A Khan MD MSc³, Steven Grover MD MPA⁴,
Donald W McKay PhD⁵, Thomas Wilson MD⁶, Brian Penner MD⁷, Ellen Burgess MD², Finlay A McAlister MD MSc¹,
Peter Bolli MD⁸, Michael D Hill MD MSc⁹, Jeff Mahon MD MSc¹⁰, Martin G Myers MD¹¹, Carl Abbott MD¹²,
Ernesto L Schiffrin MD PhD¹³, George Honos MD¹⁴, Karen Mann MSc PhD¹⁵, Guy Tremblay MD¹⁶,
Alain Milot MD MSc¹⁷, Lyne Cloutier RN MSc PhD¹⁸, Arun Chockalingam MS PhD¹⁹, Simon W Rabkin MD²⁰,
Martin Dawes MBBS MD(Lond)²¹, Rhian M Touyz MD PhD²², Chaim Bell MD PhD²³, Kevin D Burns MD²⁴,
Marcel Ruzicka MD PhD²⁴, Norman RC Campbell MD²⁵, Michel Vallée MD PhD²⁶, Ramesh Prasad MBBS MSc²⁷,
Marcel Lebel MD²⁸, Sheldon W Tobe MD²⁹; for the Canadian Hypertension Education Program

---

European Society of Hypertension

Kategori	Sistolik	Diyastolik
Optimal	< 120	< 80
Normal	120-129	80-84
Yüksek-normal- Hipertansiyon	130-139	85-89
Evre 1	140-159	90-99
Evre 2	160-179	100-109
Evre 3	>180	>110
İzole sistolik	≥ 140	<90

Değişik Ölçümlerde Hipertansiyon Tanımı İçin Kan Basıncı Eşik Değerleri (ESH)

	Sistolik kan basıncı (mm Hg)	Diastolik kan basıncı (mm Hg)
Ofiste ya da klinikte	140	90
24 saatlik	125 – 130	80
Gündüz	130 – 135	85
Gece	120	70
Evde	130 – 135	85

Değişik Ölçümlerde Hipertansiyon Tanımını İçin Kan Basıncı Eşik Değerleri (CHEP 2010)

Ofiste veya klinikte	140/90 mmHg
Ev ölçümü	135 / 85 mmHg
Gün içi ABP	135 / 85 mmHg
24 saat ortalama ABP	130 / 80 mmHg

Kardiyovasküler Risk Faktörleri

- Artmış yaş
  - Erkek > 55 ve Kadın > 65)
- Erkek cinsiyet
- Sigara kullanımı
- Erken KVO aile öyküsü (Erkek < 55 ve Kadın < 65)
- Dislipidemi
- Sedanter yaşam
- Sağlıksız beslenme
- Abdominal obezite
  - K < 88 cm, E < 102 cm
- Disglisemi (Diyabet, bozulmuş glukoz toleransı, bozulmuş açlık glukozu)

- **Uç organ hasarı varlığı**
- Mikroalbuminuri veya proteinuri
- Sol ventrikül hipertrofisi
- Kronik Böbrek Hastalığı (GFR < 60 ml/min/1.73 m²)
- **Aterosklerotik vasküler hastalık varlığı**
- Stroke veya TIA
- Koroner Kalp Hastalığı
- Periferik arter hastalığı

2007 ESH/ESC: KV RİSK DEĞERLENDİRMESİ

Risk faktörleri Organ Hasarı Hastalık	Normal KB SKB 120-129 veya DKB 80-84	Yüksek N KB SKB 130-139 veya DKB 85-89	Evre 1 HT SKB 140-159 veya DKB 90-99	Evre 2 HT SKB 160-179 veya DKB 100-109	Evre 3 HT SKB $\geq$ 180 veya DKB $\geq$ 110
Risk faktörü yok	Ortalama risk	Ortalama risk	Eklenmiş düşük risk	Eklenmiş orta risk	Eklenmiş yüksek risk
1-2 risk faktörü	Eklenmiş düşük risk	Eklenmiş düşük risk	Eklenmiş orta risk	Eklenmiş orta risk	Eklenmiş çok yüksek risk
$\geq$ 3 Risk faktörü MS,SOH, DM	Eklenmiş orta risk	Eklenmiş yüksek risk	Eklenmiş yüksek risk	Eklenmiş yüksek risk	Eklenmiş çok yüksek risk
KV/Renal hastalık	Eklenmiş çok yüksek risk	Eklenmiş çok yüksek risk	Eklenmiş çok yüksek risk	Eklenmiş çok yüksek risk	Eklenmiş çok yüksek risk

J Hypertens 2007; 25:1105–1187.

Antihipertansif Tedaviye Başlanması

Diğer risk faktörleri, organ hasarı veya hastalık	Normal SKB 120-129 veya DKB 80-84	Yüksek normal SKB 130-139 veya DKB 85-89	Evre 1 HT SKB 140-159 veya DKB 90-99	Evre 2 HT SKB 160-179 veya DKB 100-109	Evre 3 HT SKB $\geq$180 veya DKB $\geq$110
Başka risk faktörü yok	Tedaviye gerek yok	Tedaviye gerek yok	Birkaç ay yaşam tarzı değişiklikleri Düzelmezse ilaç tedavisi	Birkaç hafta yaşam tarzı değişiklikleri Düzelmezse ilaç tedavisi	Yaşam tarzı değişiklikleri + Hemen ilaç tedavisi
1-2 risk faktörü	Yaşam tarzı değişiklikleri	Yaşam tarzı değişiklikleri	Birkaç hafta yaşam tarzı değişiklikleri Düzelmezse ilaç tedavisi	Birkaç hafta yaşam tarzı değişiklikleri Düzelmezse ilaç tedavisi	Yaşam tarzı değişiklikleri + Hemen ilaç tedavisi
$\geq$3 risk faktörü, MS, Sublinik organ hasarı	Yaşam tarzı Değişiklikleri	Yaşam tarzı değişiklikleri ve ilaç tedavisini düşünün	Yaşam tarzı değişiklikleri +	Yaşam tarzı değişiklikleri +	Yaşam tarzı değişiklikleri +
Diyabet	Yaşam tarzı değişiklikleri	Yaşam tarzı değişiklikleri + İlaç tedavisi	İlaç tedavisi	İlaç tedavisi	Hemen ilaç tedavisi
Kardiyovasküler veya renal hastalık	Yaşam tarzı değişiklikleri + Hemen ilaç tedavisi	Yaşam tarzı değişiklikleri + Hemen ilaç tedavisi	Yaşam tarzı değişiklikleri + Hemen ilaç tedavisi	Yaşam tarzı değişiklikleri + Hemen ilaç tedavisi	Yaşam tarzı değişiklikleri + Hemen ilaç tedavisi

Subklinik organ hasarının önemi

- **Kardiyovasküler riskin belirlenmesi**
- **Tedavi başlanması, devamı ve hedef belirlenmesi**
- **Normotansiflerde subklinik organ hasarı + MS veya çoklu organ hasarı varsa yüksek risk grubuna girer**

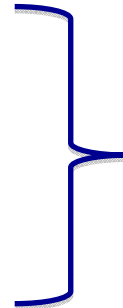
Subklinik Organ Hasarı

- Sol ventrikül hipertrofisi (EKG / Ekokardiografi)
- Karotid duvar kalınlaşması
- Karotid femoral nabız hızında düşme
- Bilek / brakial KB indeksi azalma
- Kreatinininde hafif yükselme (E 1,3-1,5 K 1,2-1,4 mg/dl)
- eGFH (MDRD) < 60 m/dk
- Mikroalbüminüri
  - 30-300mg/gün
  - Alb/kreat E >22 mg/gr, K> 33mg/gr

Subklinik Organ Hasarı

Proteinüri
eGFR (MDRD)
EKG
Kardiyak ve
vasküler ultrason

- Tanı
- Tedavi süreci

SUBKLİNİK ORGAN HASARI EKG Aracılı SVKİ Hesaplanması

Left Ventricular Hypertrophy and Cardiovascular Mortality by Race and Ethnicity

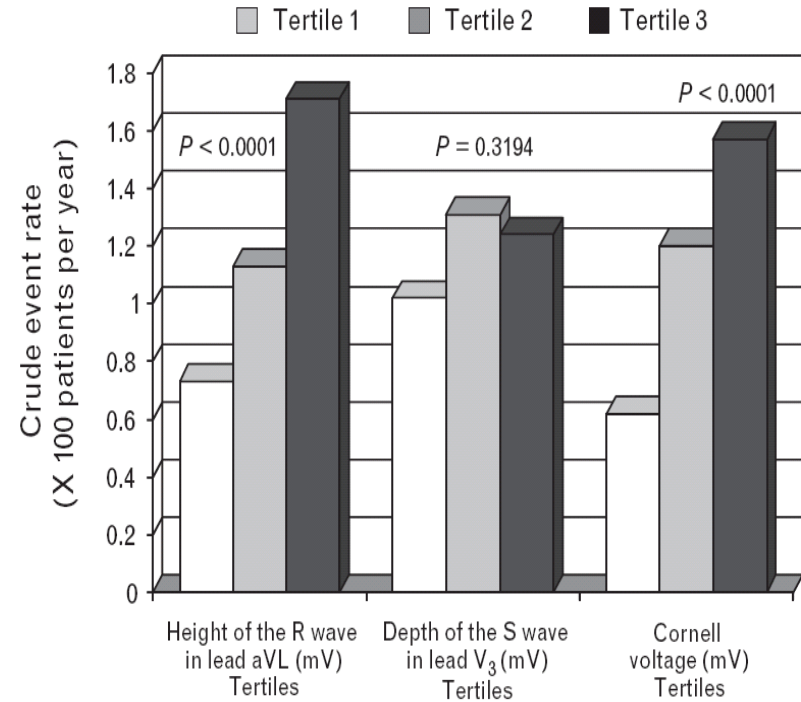
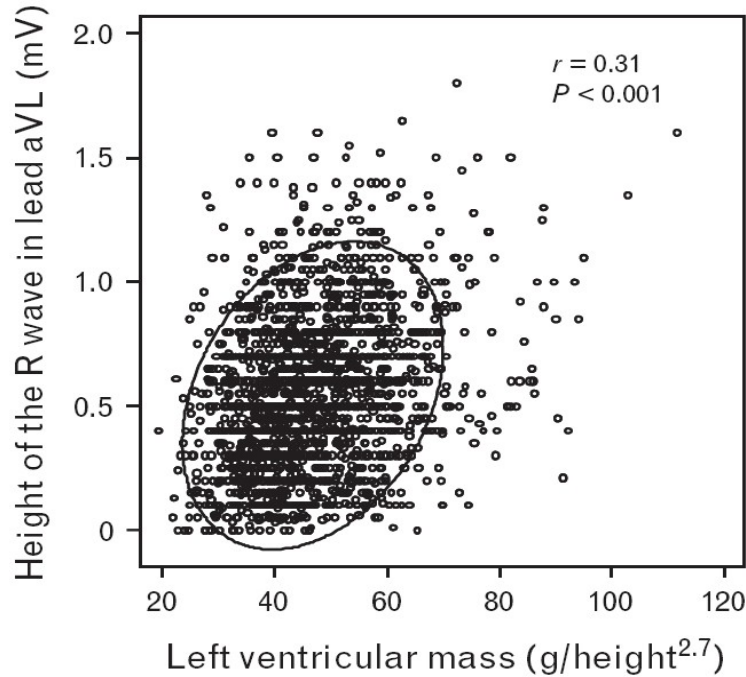
Edward P. Havranek, MD,^{a,b} Desiree B. Froshaug, BS,^b Caroline D.B. Emserman, MS,^b Rebecca Hanratty, MD,^{a,b} Mori J. Krantz, MD,^{a,b} Frederick A. Masoudi, MD, MSPH,^{a,b} L. Miriam Dickinson, PhD,^b John F. Steiner, MD, MPH^b
^aDenver Health Medical Center, Colo; ^bUniversity of Colorado at Denver School of Medicine.

$$\begin{aligned} \text{Novacode LVMI}_{\text{men}} &= 0.01 (\text{R } V_5) + 0.0203 (\text{Q or S } V_1) \\ &+ 0.0287 (\text{Q or S III}) \\ &+ 0.1819 (\text{T } V_6) \\ &- 0.1482 (\text{T aVR}) \\ &+ 1.0485 (\text{QRS duration}) \\ &- 36.429 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Novacode LVMI}_{\text{white women}} &= 0.0178 (\text{R } V_5) \\ &+ 0.0528 (\text{Q or S } V_5) \\ &- 0.1128 (\text{Q or S I}) \\ &+ 0.1075 (\text{T } V_1) \\ &+ 0.1701 (\text{T aVF}) \\ &- 0.0939 (\text{T } V_6) \\ &+ 88.4357 \end{aligned}$$

Subklinik Organ Hasarı: EKG'de Yeni Göstergeler: aVL R dalgası

N: 2042 yeni tanı HT 7.7 yıl takip

aVL'deki R dalgasında 0,1 mV □ % 9 risk artışı

J Hypertension 2009;27:1697-1704

EKO

- Özellikle LVH (konsantrik) varlığı 10 yılda %20'nin üzerinde KVO ile ilişkili
- *CASE-J* çalışmasında LVH olanlarda 10 yıllık KVO insidansı %24

J Hypertension 2009;27:1705-1712

Vasküler hasar belirteçleri

- **Karotis İMK (ELSA)**
- **Pulse wave velocity-Central SKB
(Copenhagen populasyonu)**
- **Flow mediated dilatasyon??**

eGFR

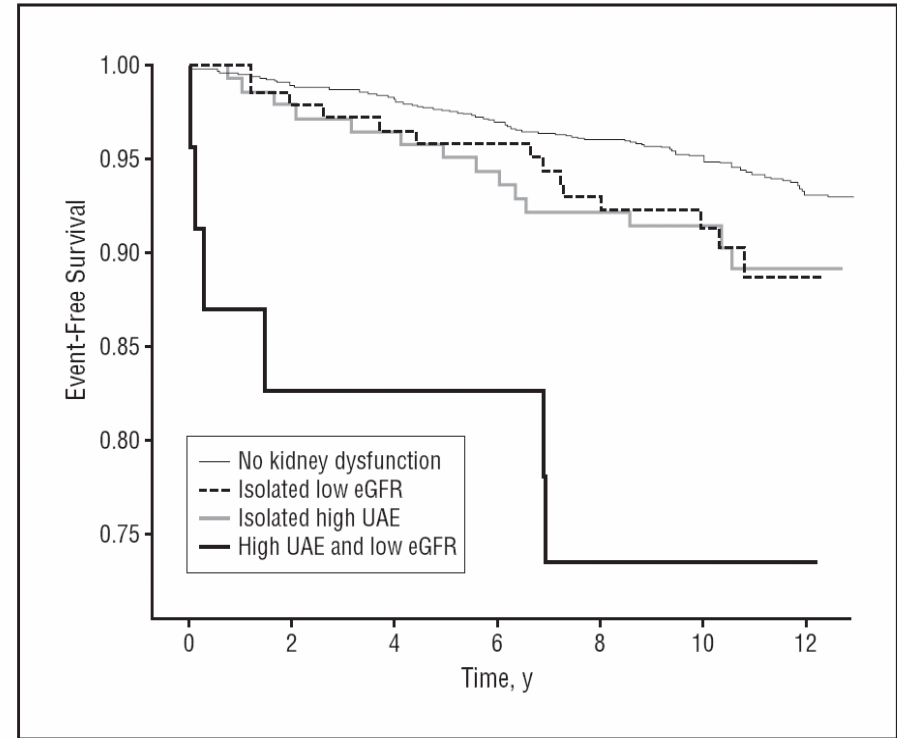
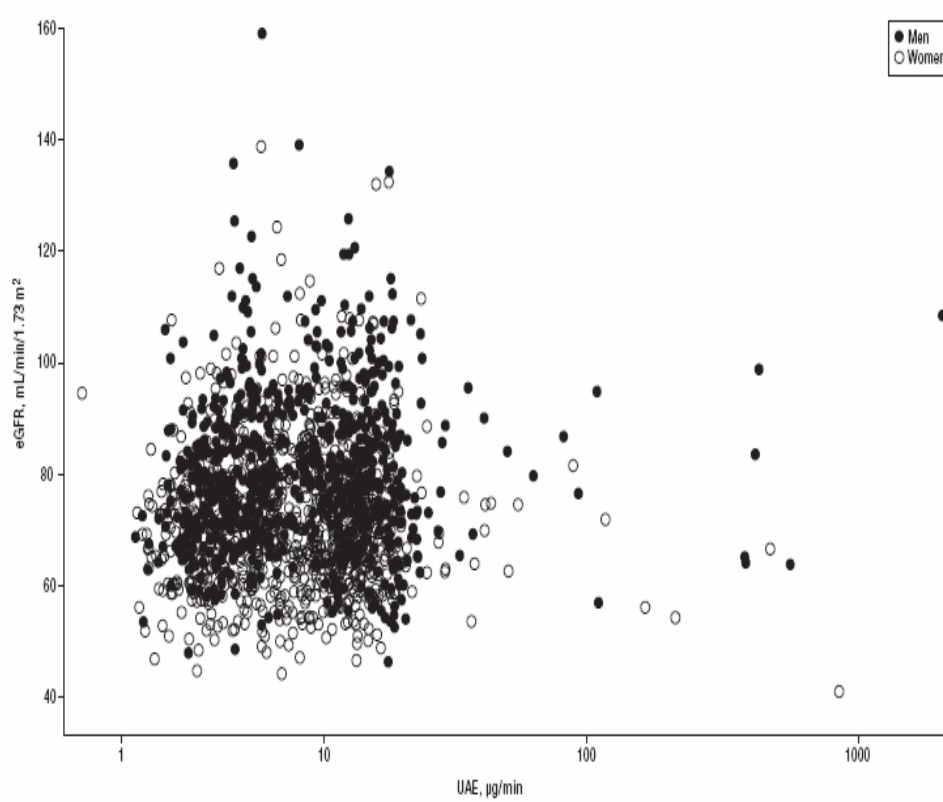
- **GFR 15-59 ml/dk arası KV mortalite ve olaylarda % 66 artış (Greek study 2009)**
- **MDRD ile GFR stroke hariç tüm sonlanımlarda belirleyicidir (VALUE)**
- **DM tip 2 'de eGFR %50 azalma KVS olaylarda 2,2 kat Kardiyak mortalitede 3,6 kat artırır (ADVANCE)**

Mikroalbuminuri

- **Kardiyovasküler sonlanımlarda ve renal olaylarda prognostik değere sahiptir**
(Gubbio study, Copenhagen population , ADVANCE)

Mikroalbuminüri ve tGFH<60ml/dk/1.73m² Biri yeterli mi ?

N: 1665 12 yıllık takip

Mikroalbuminuri

- **eGFR düşüklüğü ve mikroalbuminuri birlikteliği KVS olaylarda 3.2, KV mortalitede 5.9 renal olaylarda 22.2 kat risk artışı yapar (ADVANCE)**

Tedavi başlangıcı

- **Yüksek normal:**
  - Eşlik eden DM ve KVO yoksa antihipertansif?
  - DM
    - Sublinik organ hasarı yok ?
    - Sublinik organ hasarı var +
  - KVO öyküsü varsa tartışmalı
- **Evre 1**
  - **Düşük-orta risk**
    - Yaşam tarzı değişikliği ardından
  - **Yüksek riskli**
    - Hemen başlanabilir

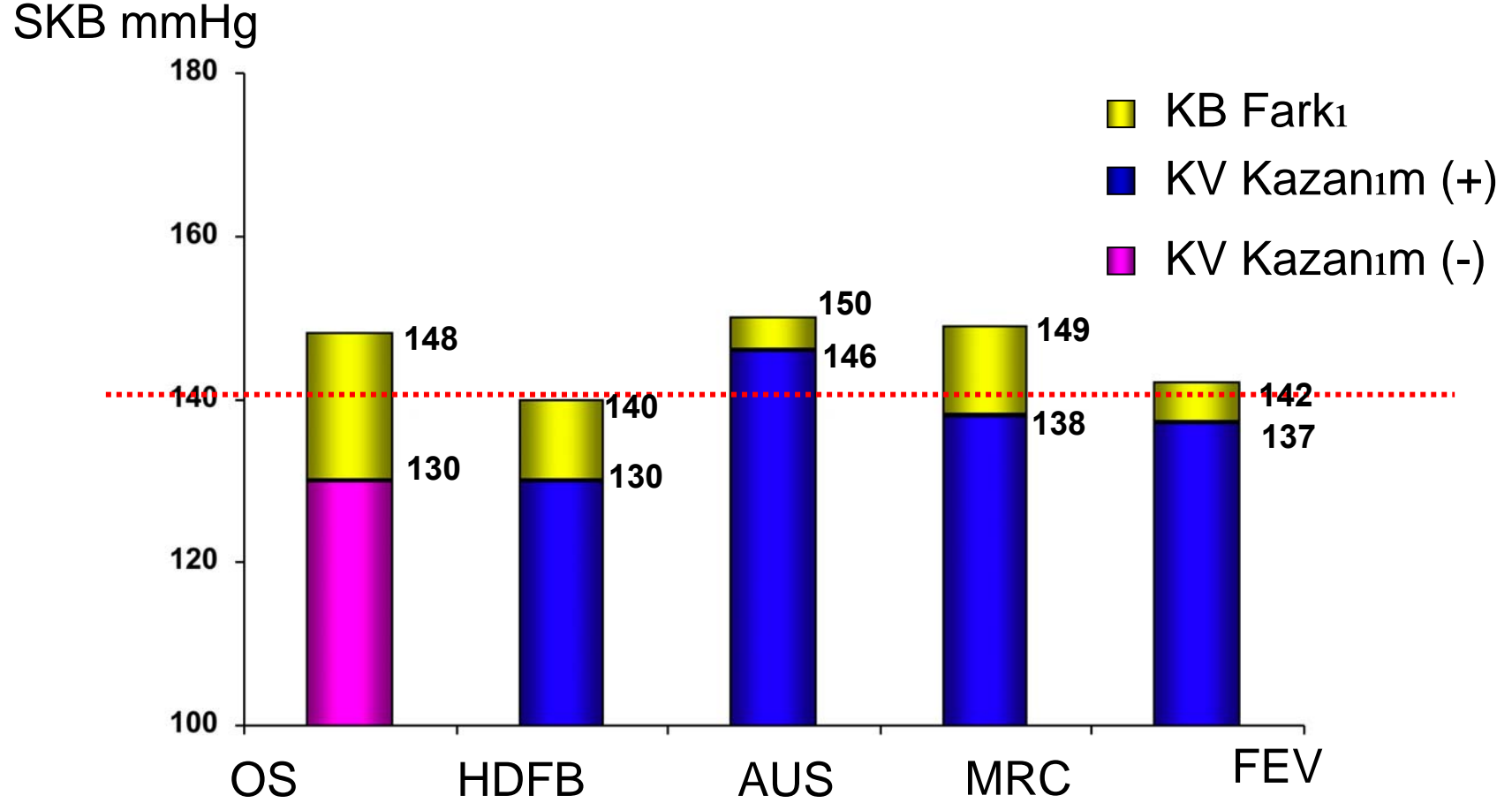
Yaşlılarda İlaç Tedavisi Ne Zaman Başlanmalı?

Trial	Recruitment BP criteria		Mean BP at randomization	
	SBP (mmHg)	DBP (mmHg)	SBP (mmHg)	DBP (mmHg)
EWPHE	160–239	Or 90–119	183	101
Coope/Warrender	>170	Or >105	196	99
SHEP	≥160	And <90	170	77
STOP-1	≥180	Or ≥105	195	94
MRC-elderly	160–209	And <115	185	91
Syst-Eur	160–219	And <95	174	85
Syst-China	160–219	And <95	171	86
SCOPE ^a	160–179	Or 90–99	166	90
HYVET	160–179	And <110	173	91
JATOS	≥160	And <120	171	89

BP, blood pressure; DBP, diastolic blood pressure; SBP, systolic blood pressure. Modified with permission from [71]. ^a In SCOPE, 50% of patients pretreated with low-dose thiazide.

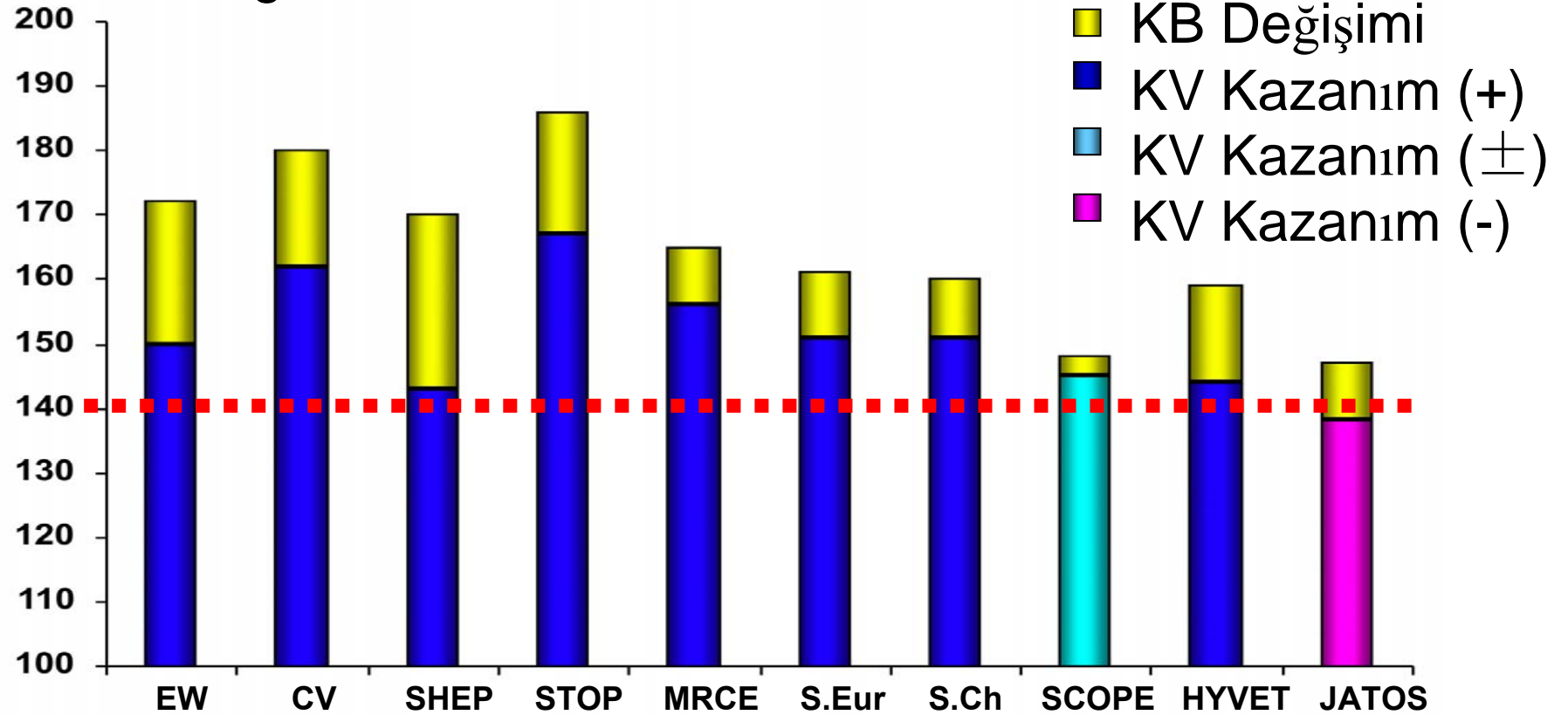
- **Tedavi hedefleri**

Düşük/Orta Riskli Evre 1 Hipertansiflerde İlaç Tedavisi

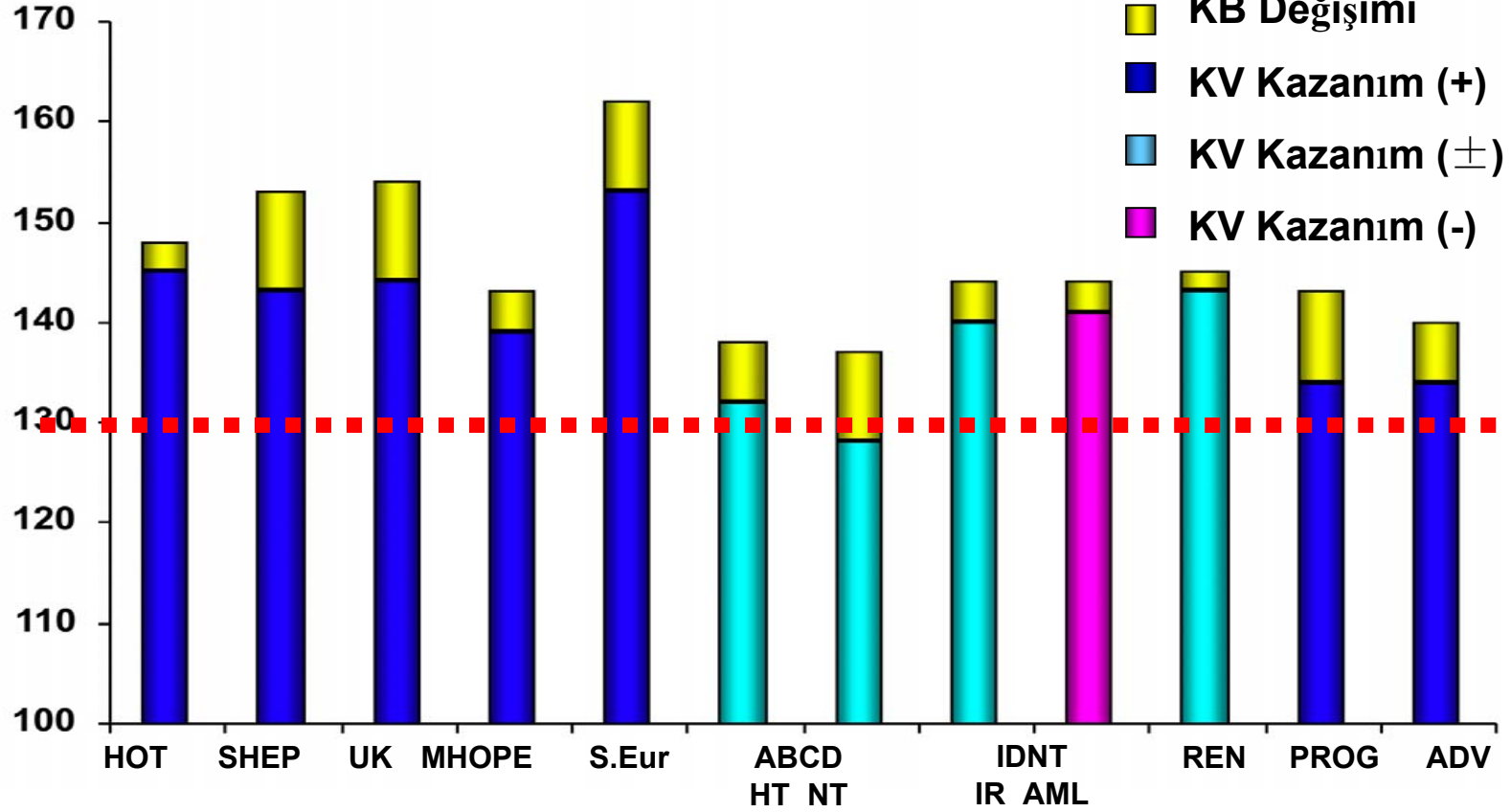
Yaşlılarda İlaç Tedavisi Hedef ?

SKB mmHg

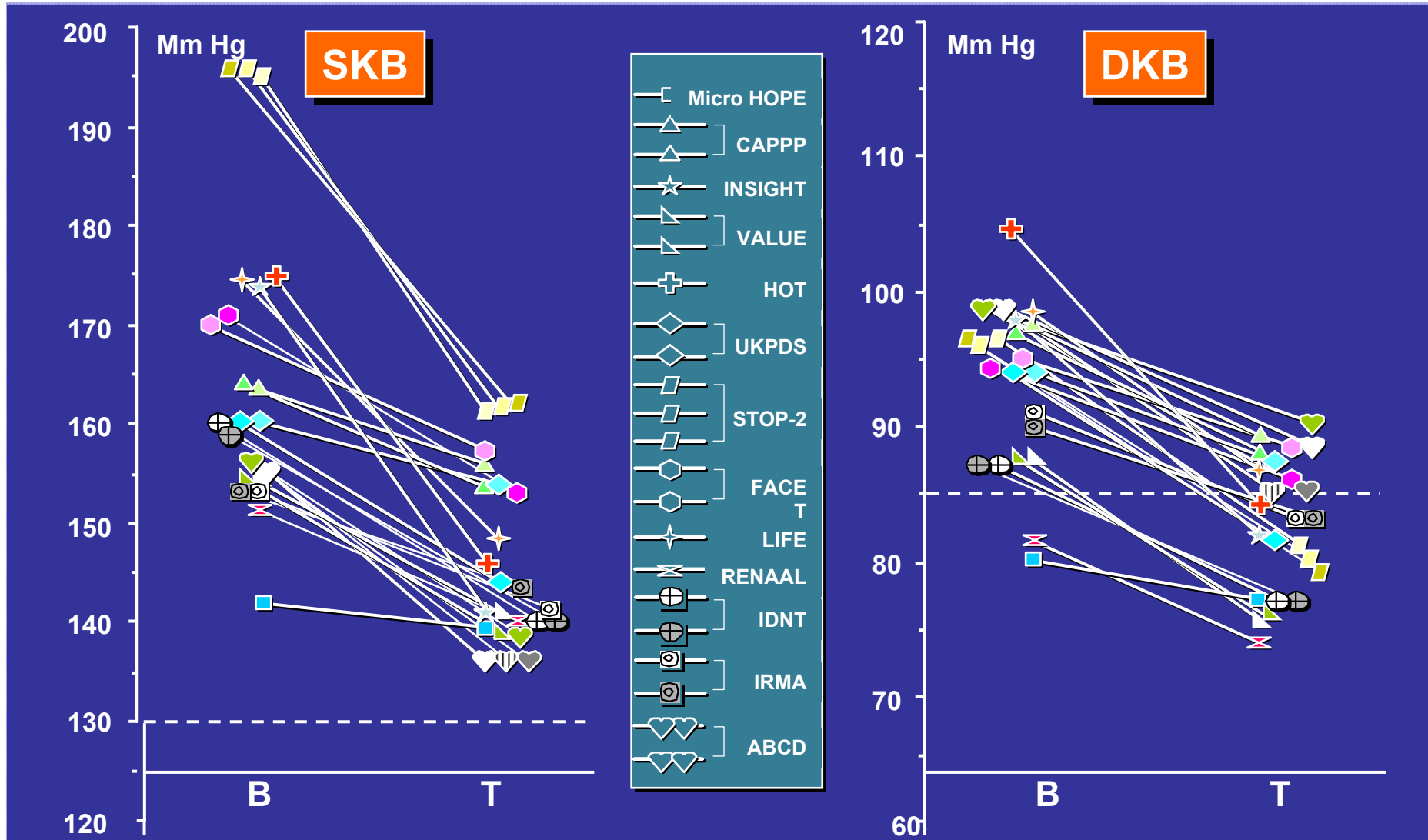

Diyabetiklerde Hedef KB Ne Olmalı ?

SKB mmHg

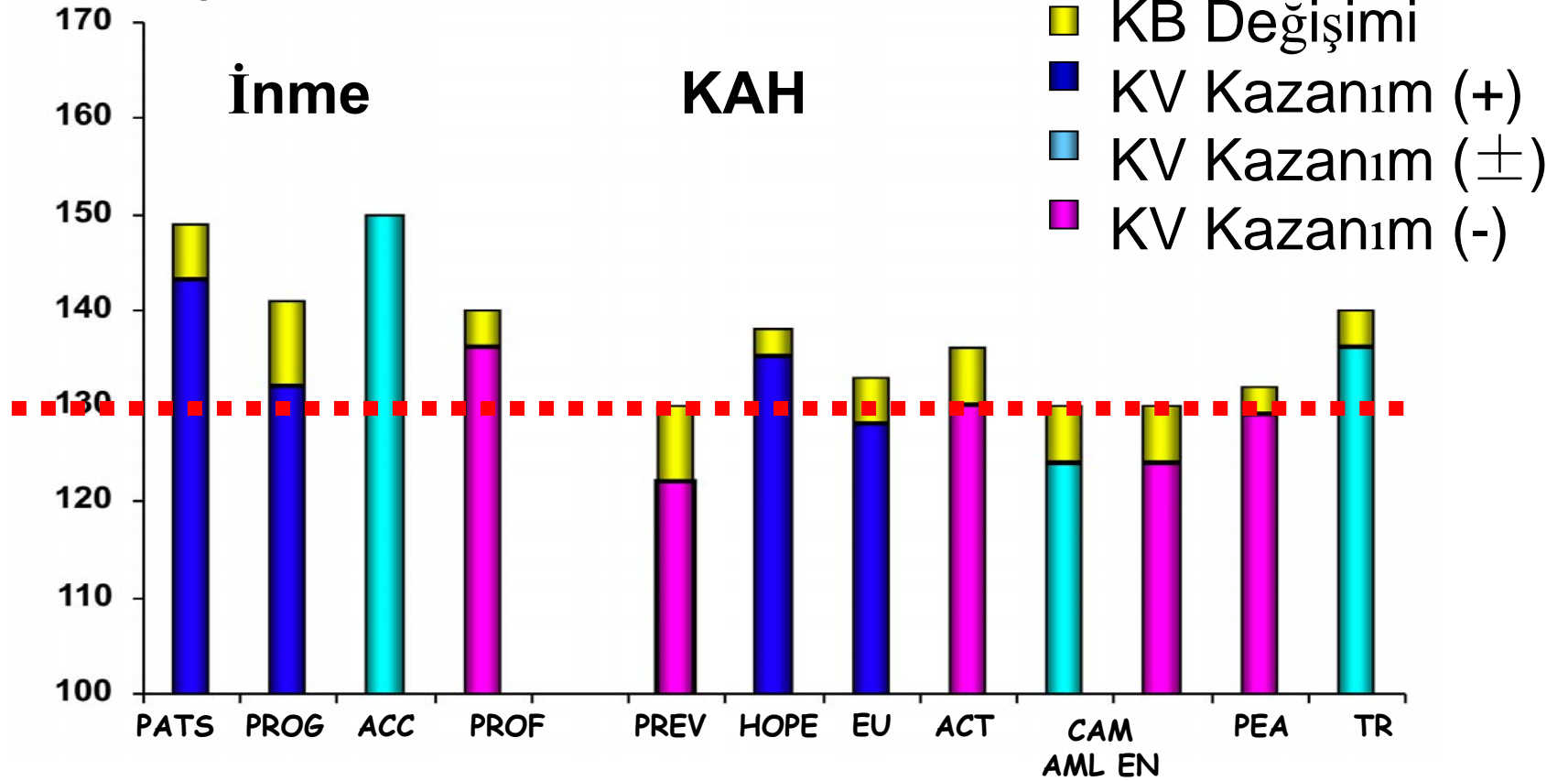

Diyabetik hipertansiflerde yapılan çalışmalarda SKB ve DKB değerleri

KVH Öyküsü Olanlarda KB Hedefi Ne Olmalı?

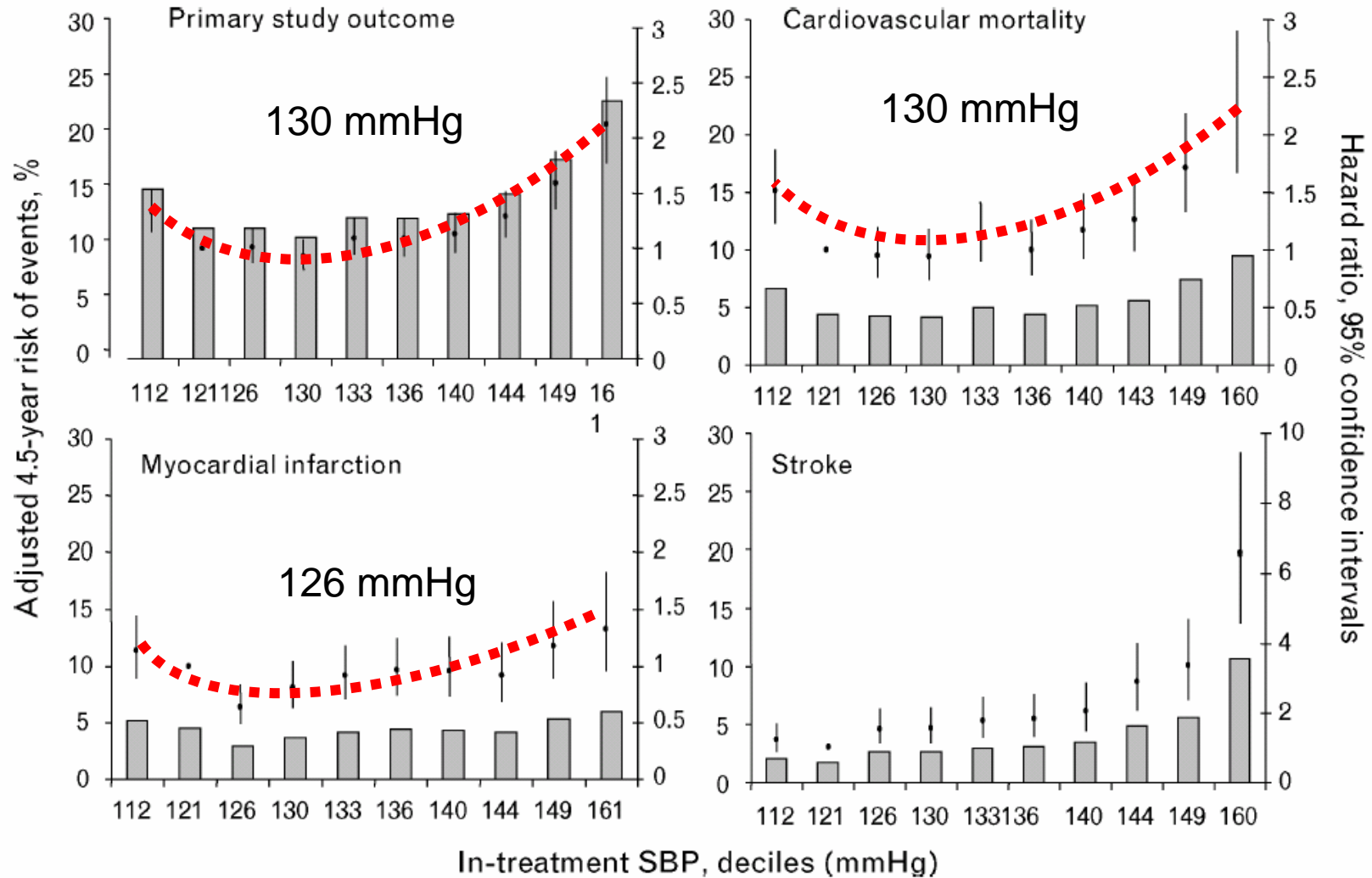
SKB mmHg

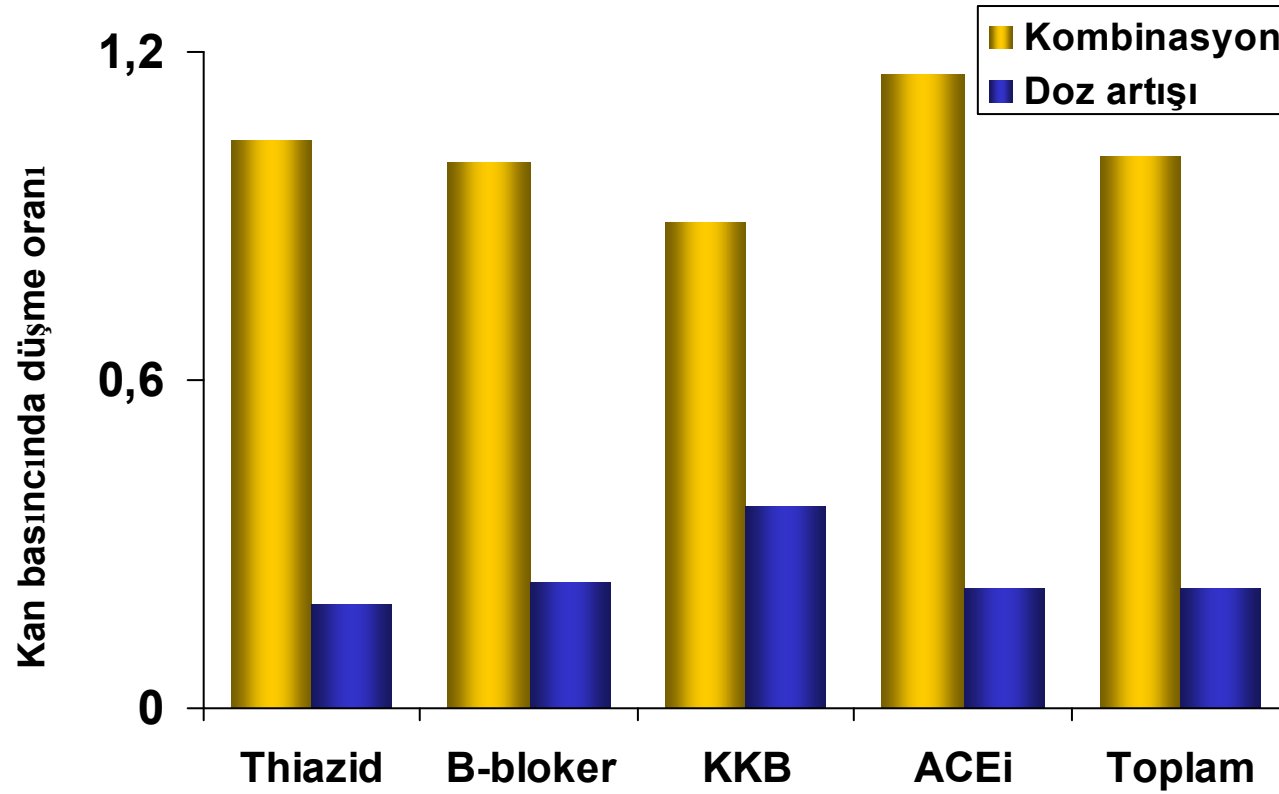
Tedavi Hedefleri

- Tüm hipertansiflerde hedef $< 140 / 90$ mm Hg
- Yaşlılarda (?)
- Diabetiklerde $< 130 / 80$ mmHg (?)
- J eğrisi ($120/75$ mmHg ↓)
  - aterosklerotik arter hastalığı

ONTARGET : KB Sonuçları

Tedavide Monoterapi vs Kombinasyon

Tedavide Kombinasyon

β - bloker / Diüretik

ACE inhibitörleri / AT1-reseptör blokerleri

Tedavide Kombinasyon

- İkili kombinasyonla kontrol altına alınamayan kan basıncı (% 15-20)**
- RAS Blokeri / kalsiyum kanal blokeri / Diüretik**
- Çoklu ilaç kullanımında tekli tablet kullanımını uyumu artırır**

Yaşlılarda Tedavi

- **65 yaş üstünde gençlerden farklı olmaksızın antihipertansif faydalıdır**
- **Diüretik, ACEi, Ca antagonistleri, ARB ve Beta Blokörler tercih edilebilir**
- **Yaşlılardaki çalışmaların çoğu evre 2 HT'da yapılmış**
- **Daha düşük kan basıncı ile başlayıp daha düşük değerlere ulaşan çalışmalara ihtiyaç var**
- **80 yaş üstünde tedavi bireyselleştirilmeli ve yakın takip yapılmalı**

Yeni Çalışmalara Niçin İhtiyaç Var

- Evre 1 HT KV risk düşük veya orta olsa da ilaç başlanmalı mıdır?
- Evre 1 HT yaşlılarda ilaç verilmeli midir. Hedef 140/90 mmHg'nin altı mıdır?
- Yüksek normal KB'da DM veya SVO veya KVO öyküsü olanlarda antihipertansif başlanmalı mıdır?
- Farklı klinik durumlarda tedavi ile güvenli en düşük kan basıncı nedir?
- Yaşam stili değişiklikleri morbidite ve mortaliteyi azaltır mı?